

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 617/24
13.2.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Предрага Васића, председника већа, Јасминке Бакић и Зорице Смирчић, чланова већа, у парници из радног односа тужилаца АА из ..., и ББ из ..., чији је заједнички пуномоћник Душан Лазаревић, адвокат из Чачка, Улица 30. број 15, против туженог ЈП “Електропривреда Србије” сада Акционарског друштва “Електропривреда Србије” Београд, Балканска 13, по тужби и противтужби, ради утврђења ништавости и накнаде штете, одлучујући о жалби тужилаца и туженог изјављеним против пресуде Првог основног суда у Београду П1 4121/19 од 25.5.2023. године, у седници већа одржаној 13. фебруара 2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П1 4121/19 од 25.5.2023. године, у ставу првом, другом, трећем, четвртном и петом изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка садржано у ставу шестом изреке ожалбене пресуде Првог основног суда у Београду П1 4121/19 од 25.5.2023. године, и **ОБАВЕЗУЈЕ СЕ** тужени ЈП “Електропривреда Србије” сада Акционарског друштва “Електропривреда Србије” Београд, да тужиоцима АА и ББ накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 449.362,5 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени ЈП “Електропривреда Србије” сада Акционарског друштва “Електропривреда Србије” Београд, да тужиоцима АА и ББ накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 107.800,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова поступка по жалби.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 4121/19 од 25.5.2023. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца ББ и утврђено да је ништав и да не производи правно дејство члан 4 Споразума о престанку радног односа број 106-Е.03.01-526892/55-2016 од 27.12.2016. године, закључен између тужиоца ББ и ЈП “Електропривреда Србије”. Ставом другим изреке усвојен је тужбени захтев тужиље АА и утврђено да је ништав и да не производи правно дејство члан 4 Споразума о престанку радног односа број 106-Е.03.01-526892/65-2016 од 28.12.2016. године, закључен између тужиље АА и ЈП “Електропривреда Србије”. Ставом трећим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца ББ и обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде штете узбог мање исплаћене отпремнине приликом престанка радног односа исплати износ од 62.500,00 динара, са затезном каматом почев од 13.1.2017. године, до коначне исплате, у року од 15 дана од дана пријема пресуде. Ставом четвртим изреке усвојен је тужбени захтев тужиље АА и обавезан тужени да тужиљи на име накнаде штете узбог мање исплаћене отпремнине приликом престанка радног односа исплати износ од 62.500,00 динара, са затезном каматом почев од 13.1.2017. године, до коначне исплате, у року од 15 дана од дана пријема пресуде. Ставом петим изреке одбијен је као неоснован противтужбени захтев туженог којим је тражио да се обавезу тужиоци да му исплате на име дуга износ од по 62.500,00 динара, са затезном каматом од 30.12.2016. године, до коначне исплате. Ставом шестим изреке обавезан је тужени да тужиоцима накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 231.350,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Против наведене пресуде тужиоци и тужени су благовремено изјавили жалбу, побијајући је, тужиоци у ставу шестом изреке, у погледу одлуке о трошковима парничног поступка, и тужени у целости, из свих законом прописаних разлога, са предлогом као у жалбама.

Испитујући правилност и законитост ожалбене пресуде, у границама овлашћења прописаних одредбом члана 386 став 3 у вези члана 402 Закона о парничном поступку (“Службени гласник Републике Србије” бр. 72/11....55/14), Апелациони суд у Београду, као другостепени суд, је оценио да је жалба тужилаца основана док је жалба туженог неоснована.

У поступку доношења ожалбене пресуде у потврђујућем делу, нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку на које другостепени суд пази по службеној дужности, нити се жалбом туженог указује на друге битне повреде одредаба парничног поступка које би могле бити од утицаја на правилност и законитост ожалбене пресуде.

Према чињеничном стању у поступку доношења побијане пресуде, тужиоци су били у радном односу код туженог до 30.12.2016. године, када им је споразумно престао радни однос уз исплату стимулативне накнаде. Тужиоцима је на основу Одлуке туженог о бескаматном зајму запосленима у ПД Термоелектрана Никола Тесла доо Обреновац, од 12.3.2014. године, на име одобреног зајма исплаћен износ од по 62.500,00 динара. Чланом 1 Одлуке одобрен је бескаматни зајам запосленима у ПД Термоелектрана Никола Тесла доо Обреновац, у износу од 62.500,00 динара. Чланом 2 Одлуке предвиђено да се зајам одобрава без обрачуна камате и то запосленима који су у радном односу на дан исплате зајма. Чланом 5 Одлуке прописано је да запослени коме престане радни однос пре почетка отплате зајма или пре истека крајњег рока за отплату

зајма у обавези је да неотплаћени износ зајма врати приликом престанка радног односа. Из изјаве тужиље АА коју је потписала 23.12.2016. године, утврђено је да је иста сагласна да надлежна служба обрачуна зараде, изврши обуставу неотплаћеног износа зајма од њене зараде, накнаде зараде и других примања. Из изјаве тужиоца ББ од 28.12.2016. године, утврђено је да је исти сагласан да надлежна служба обрачуна зараде, изврши обуставу неотплаћеног износа зајма од његове зараде, накнаде зараде и других примања. Чланом 4 Споразума о престанку радног односа, од 28.12.2016. године, тужила АА је дала сагласност да јој се исплата стимулативне накнаде умањи за износ доспелих и недоспелих новчаних обавеза према послодавцу, али без прецизирања тих обавеза. Чланом 4 Споразума о престанку радног односа, од 27.12.2016. године, тужилац ББ је дао сагласност да му се исплата стимулативне накнаде умањи за износ доспелих и недоспелих новчаних обавеза према послодавцу, али без прецизирања тих обавеза. Тужиоцима је исплаћен износ од по 62.500,00 динара, на име зајма, који нису вратили до престанка радног односа, при чему је тај износ обустављен од укупног износа нето стимулативне накнаде. Одлуком од 10.04.2017. године, отписано је потраживање зајма запосленима у ЈП ЕПС и зависним привредним друштвима ЈП ЕПС према којој се запосленима у ЈП Електропривреда Србија као послодавцу, односно послодавцу следбенику у бившим зависним друштвима за производњу енергије и производњу угља, као и дистрибуцију електричне енергије и управљање дистрибутивним системом која су припојена ЈП ЕПС статусном променом од 01.07.2015. године, односно од 04.01.2016. године, отписује дуг по основу зајма који је одобрен у циљу побољшања материјалног положаја запослених.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је оценио да је ништав и да не производи правно дејство члан 4 Споразума о престанку радног односа број 106-Е.03.01-526892/65-2016 од 28.12.2016. године, и број 106-Е.03.01-526892/55-2016 од 27.12.2016. године, који су тужиоци закључили са туженим, јер је супротан принудним прописима, те да је тужени незаконито извршио обуставу износа од 62.500,00 динара, од стимулативне накнаде - отпремнине тужилаца, и истог обавезао да тужоцима исплати наведени износ са затезном каматом почев од 13.1.2017. године, опредељеног у тужби, те применом прописа из члана 119 став 1 тачка 1 Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05...75/14), члана 123 став 1 истог закона, члана 60 став 4 Устава Републике Србије, усвојио тужбени захтев тужилаца и одлучио као у изреци ожалбене пресуде у ставу првом, другом, трећем, четвртном и петом изреке.

Доносећи ожалбену пресуду у потврђујућем делу, првостепени суд је правилно применио материјално право - правила из цитираних чланова Закона о раду, те правила из члана 60 став 4 Устава Републике Србије, а за своју одлуку дао је разлоге које у битном прихвата и овај суд.

Одредбом члана 60 став 4 Устава Републике Србије је, поред осталог, утврђено да се нико не може одрећи права на правну заштиту за случај престанка радног односа.

Према правилима из члана 123 став 1 Закона о раду ("Службени гласник РС" број 24/05...75/14) послодавац може новчано потраживање према запосленом наплатити обустављањем од његове зараде, само на основу правоснажне одлуке суда у случајевима утврђеним законом или уз пристанак запосленог.

Отпремнина, коју је послодавац у смислу правила из члана 119 став 1 тачка 1 истог закона дужан да исплати запосленом при одласку у пензију, спада у примања из радног односа која се према изричитим правилима из члана 105 став 3 истог закона не сматрају зарадом. Исказ да је запослени дужан да неотплаћени зајам врати послодавцу при престанку радног односа, садржан у назначеној одлуци о бескаматном зајму, може

бити основ за обустављање од његове зараде новчаног потраживања послодавца, али не и основ за обуставу исплате отпремнине.

Осим тога, према опште обавезујућем правном схватању Уставног суда исказаног у одлуци Уж.бр. 177/2007 од 04.06.2009. године Уж.бр. 798/2009 од 17.11.2011. године и Уж.бр. 5107/2010 од 20.11.2013. године, донетим по уставним жалбама других лица у истоврсној чињеничној и правној ситуацији, исплата отпремнине представља један од законом утврђених облика правне заштите запослених у случају престанка радног односа, које се у смислу члана 60 став 4 Устава нико не може одрећи, те је изјава тужиоца коју је потписао 2014. године, у делу у коме се сагласио да послодавац изврши обуставу неисплаћеног износа зајма од његове отпремнине, ништава.

Из наведених разлога је првостепена пресуда је потврђена као правилна и на закону заснована, како у односу на утврђење ништавости члана 4 Споразума о престанку радног односа и досуђено главно потраживање, тако и у односу на затезну камату као акцесорно потраживање, на које тужиоци имају право у складу са чланом 277 и 324 Закона о облигационим односима, у вези правила из члана 186 Закона о раду.

Без утицаја на доношење другачије одлуке су наводи жалбе туженог којима се оспорава примена материјалног права и износи другачије правно становиште.

У поступку жалбене контроле, овај суд је приметио да је у уводу пресуде у шестом реду, у ставу трећем и четвром изреке пресуде, у другом и трећем реду, и у ставу петом, у првом и другом реду, првостепени суд услед очигледне омашке погрешно означио као туженог “Јавно предузеће “Електропривреда Србије”, Огранак РБ “Колубара””, уместо “Акционарско друштво “Електропривреда Србије”, Огранак РБ “Колубара”, али је оценио да то не представља недостатак због којег се пресуда не може испитати, већ пропуст који првостепени суд може исправити у свако доба у смислу одредбе члана 382 ЗПП-а.

Решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу шестом изреке ожалбене пресуде морало је бити преиначено, јер је првостепени суд, одлучујући о захтеву тужилаца за накнаду трошкова парничног поступка, погрешно применио одредбе члана 154 став 1 и 2 Закона о парничном поступку, на шта се основано указује жалбом тужилаца.

Наиме, првостепени суд тужиоцима није признао право на накнаду трошкова које су тужиоци определили према Тарифи за непроцењиви радни спор која се примењује у конкретном случају, с обзиром да у овој парници након доношења решења о спајању парница има два тужиоца који, поред новчаног потраживања траже утврђење ништавости члана Споразума. Како су тужиоци поднели два захтева, на досуђене износе припада им и право на увећање трошкова за 50% за други захтев, и након спајања поступка, увећање за заступање два тужиоца, све у складу са одредбама Тарифног броја 13 став 7 и 14 Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката.

Из наведених разлога, другостепени суд је преиначио оспорено решење применом одредби члана 153 и 154 Закона о парничном поступку, и обавезао туженог да тужиоцима накнади трошкове које су имали на име ангажовања пуномоћника из реда адвоката и то: у поступку пре доношења решења о спајању парница за састав тужбе и одговора на противтужбу туженог за оба тужиоца по 24.750,00 динара, (износ од 16.500,00 динара, увећан за 50% на име више постављених тужбених захтева), у

поступку након доношења решења о спајању парница, за приступ пуномоћника тужилаца на три одржана рочишта у износу од по 27.000,00 динара, за приступ пуномоћника на три неодржана рочишта у износу од по 14.625,00 динара, и састав три образложена поднеска у износу од по 24.750,00 динара, (увећано за 50% за други захтев, и за 50% за заступање два тужиоца) као и у висини таксе на тужбу и пресуду од по 4.400,00 динара, у укупном износу од 449.362,5 динара, одмерено према важећој Адвокатској тарифи у време доношења одлуке и важећој Таксној тарифи.

Како је жалба туженог одбијена као неоснована то тужени нема право на накнаду трошкова жалбеног поступка а тужиоцима су досуђени трошкови за састав жалбе у износу од 49.500,00 динара, (увећано за 50% за други захтев, и за 50% за заступање два тужиоца) и таксе на жалбу и одлуку по жалби у износу од по 4.400,00 динара, укупно 107.800,00 динара, према важећој АТ у време доношења одлуке и важећој ТТ.

На основу изложеног и применом одредбе члана 390, 401 став 1 тачка 3 и члана 165 став 1 и 2 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11...55/14), одлучено је као у изреци пресуде.

**Председник већа-судија
Предраг Васић с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић